

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. BRYGIDY KS. PRAŁATA HENRYKA JANKOWSKIEGO

Organizatorzy wystawy:

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W GDAŃSKU

Współpraca:

Komisja Krajowa NSZZ

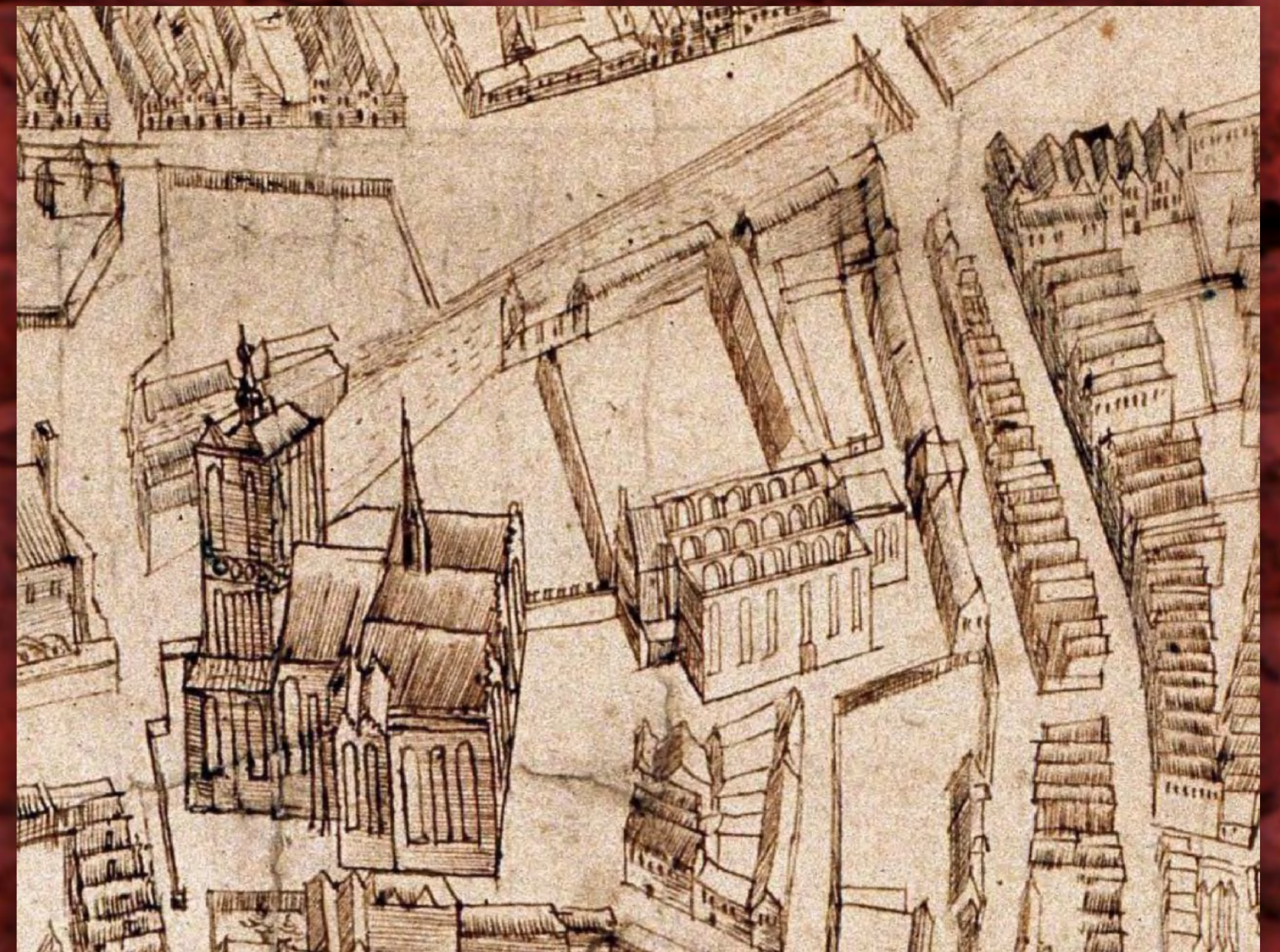
SOLIDARNOŚĆ

Losy kościoła św. Brygidy oraz jego proboszcza, ks. prałata Henryka Jankowskiego, legendarnego kapelana „Solidarności”, splotły się nierozdzielnie w 1970 r., stając się symbolem odbudowy nie tylko murów podniesionej z gruzów świątyni, ale również więzi międzyludzkich na drodze do wolności i niepodległości.

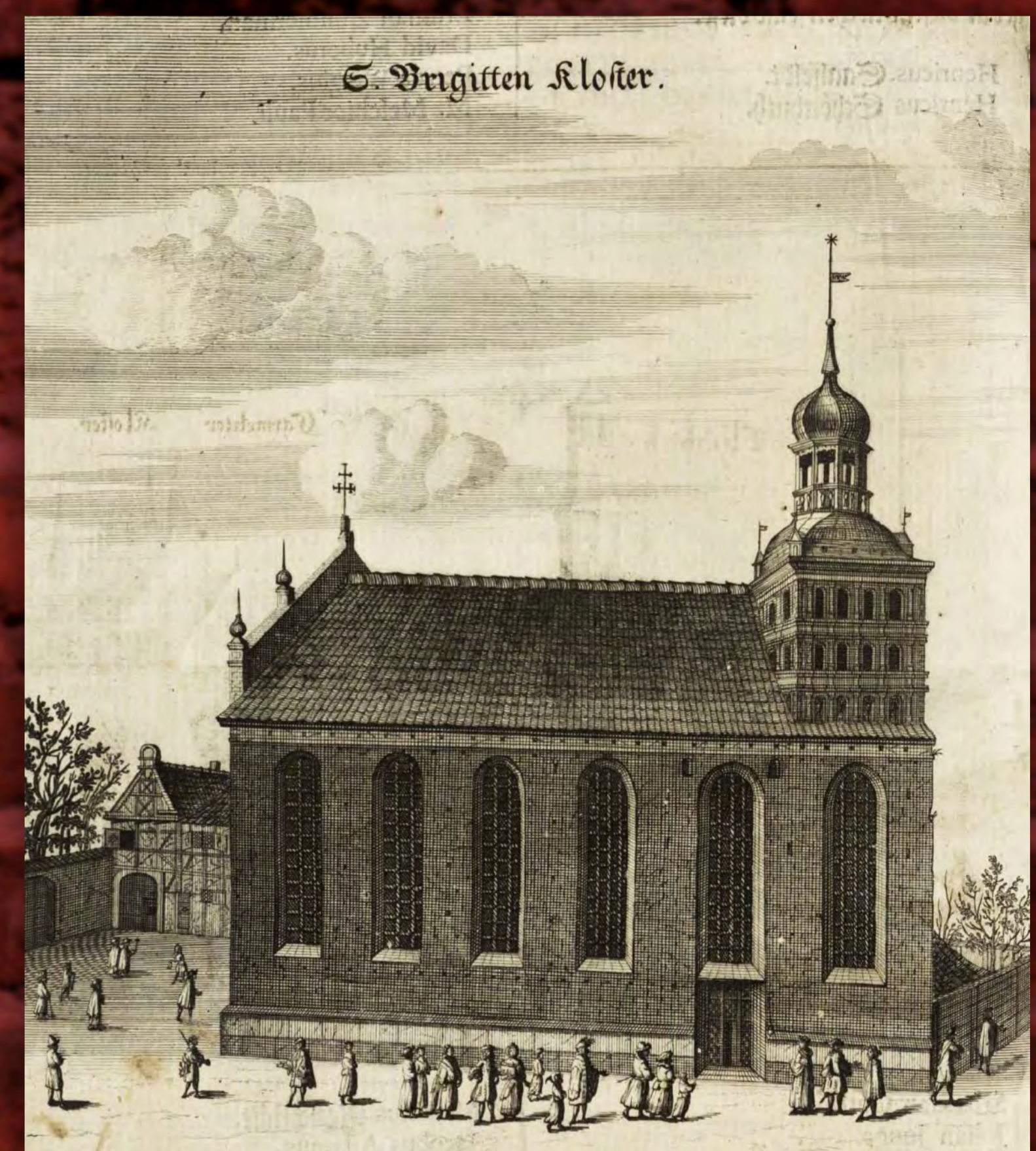
Na wschód od kościoła farnego św. Katarzyny w Gdańsku znajdowała się studnia, przy której według legendy ukazała się Najświętsza Maria Panna. W XIV w. utworzono w tym miejscu niewielką kaplicę pokutnic pod wezwaniem św. Marii Magdaleny. W 1374 r. w kaplicy tej wystawiono na kilka dni zwłoki św. Brygidy przewożone z Rzymu do Vadstena w Szwecji. W 1386 r. powołano tu do życia gdańską filię klasztoru św. Brygidy. W XVI w. ukończono budowę świątyni. W roku 1587 pożar strawił kościół i klasztor, powodując zawalenie się sklepień. Odbudowano je w początku XVII w., a w 1673 r. kościół uzyskał renesansową wieżę, przykrytą hełmem projektu architekta króla Jana Kazimierza oraz architekta miejskiego Gdańska Petera Willera. Po kasacie Zakonu Brygidek w 1817 r. świątynia pozostała pod zarządem Kościoła katolickiego. Od 1840 r. budynek kościoła otrzymała nowo erygowana katolicka parafia garnizonowa wojska pruskiego. W momencie utworzenia Wolnego Miasta Gdańska w 1920 r., w czasie demilitaryzacji, określono również granice nowej „cywilnej” parafii katolickiej, obejmującej stocznice gdańskie i sięgającej po Osiek oraz Zielony Trójkąt (ul. Kliniczna).

Kościół został uszkodzony w czasie walk o Gdańsk w marcu 1945 r. zaledwie kilkoma pociskami. Największe zniszczenia nastąpiły dopiero wskutek podpalenia kościoła przez żołnierzy Armii Czerwonej, parę dni po zajęciu miasta. Opiekunem spalonego kościoła mianowano ks. Emila Moske, później ruinami administrowali przez dwadzieścia pięć lat o.o dominikanie.

Po wojnie pozostawiono zabytek bez żadnego zabezpieczenia. Doprowadziło to do runięcia sklepień nawy głównej i południowej. Na skutek zaniedbań uległy zniszczeniu istotne elementy wystroju kościoła, w tym jedna z najpiękniejszych ambon gdańskich. Resztę wystroju strawiły pożary w 1957 oraz 1969 r. Kościół pozostawał w ruinie do 1970 r., kiedy podjęto decyzję o jego odbudowie.

Kościół św. Brygidy odbudowywany po pożarze w 1587 r. z planu sztokholmskiego (Archiwum Wojenne w Sztokholmie)

Kościół św. Brygidy po odbudowaniu wieży w 1687 r., rycina Petera Willera (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Kościół św. Brygidy w ruinie po spaleniu w czasie II wojny światowej, lata sześćdziesiąte (Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej)

Projekt medalu przedstawiający kościół św. Brygidy oraz w tle Pomnik Poległych Stoczniovców (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

Henryk Jankowski – proboszcz

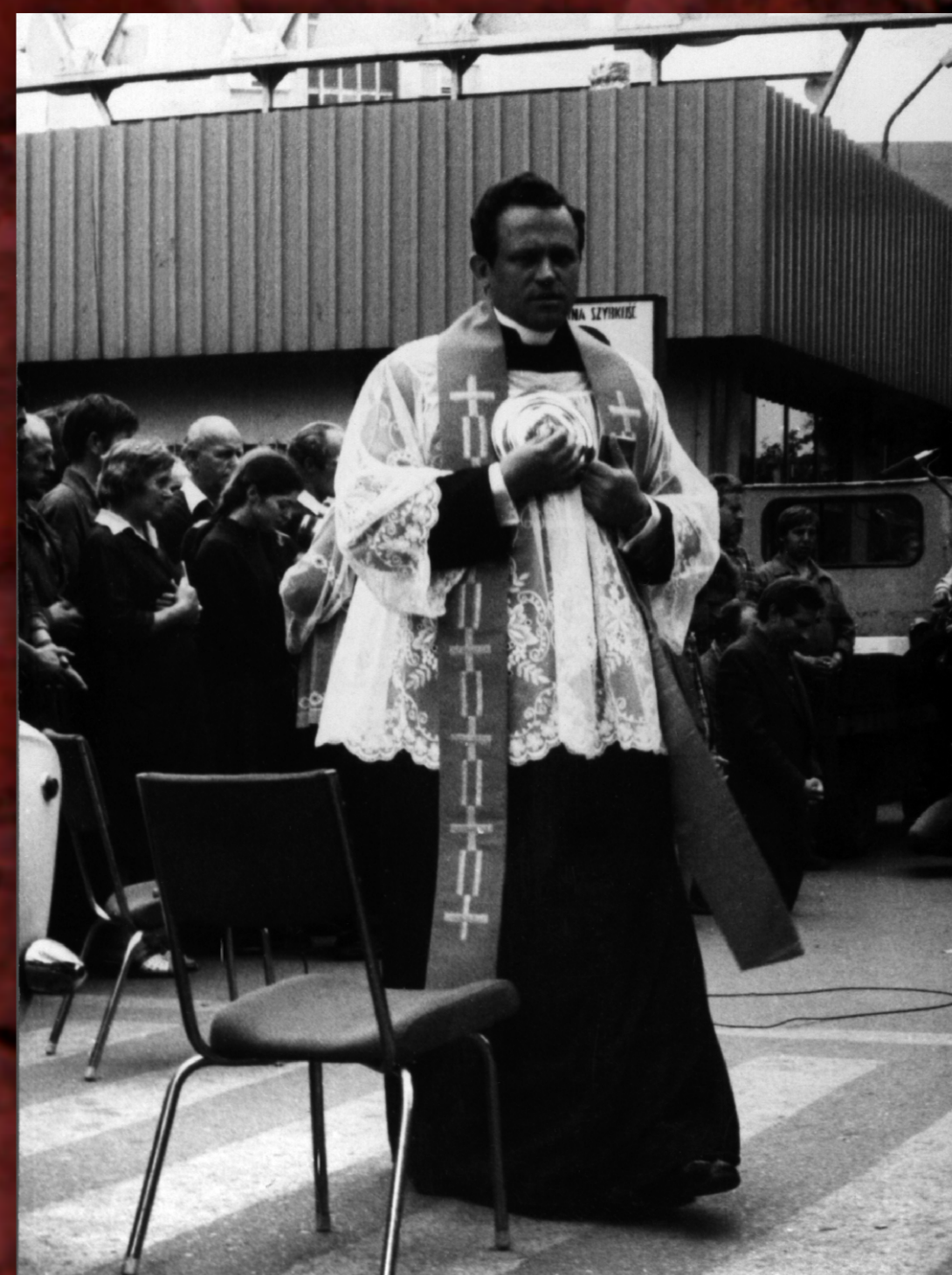
Ks. prałat Henryk Jankowski urodził się w wielodzietnej rodzinie 18 grudnia 1936 r. w Starogardzie Gdańskim. Uczęszczał do zaoicznego liceum ogólnokształcącego (ukończył je w 1958 r.), pracował jednocześnie w Urzędzie Skarbowym. Do Seminarium Duchownego w Gdańsku-Oliwie wstąpił we wrześniu 1958 r. Świecenia kapłańskie otrzymał z rąk bp. Zbigniewa Nowickiego 21 czerwca 1964 r. W latach 1964–1967 był wikariuszem w gdańskich kościołach św. Ducha oraz św. Barbary. W latach 1967–1969 rozpoczęły się starania gdańskiej kurii biskupiej w sprawie mianowania go proboszczem parafii św. Brygidy. Po długich negocjacjach Wydział ds. Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku wyraził zgodę na nominację. 17 marca 1970 r. ks. Henryk Jankowski złożył obowiązkowe ślubowanie w Wydziale ds. Wyznań w Gdańsku i formalnie objął stanowisko. Rozpoczął od razu odbudowę parafialnego kościoła, która trwała do 1975 r.

Ks. Jankowski zetknął się z Lechem Wałęsą 16 sierpnia 1980 r. Po otrzymaniu pozwolenia od władz wojewódzkich i kurii biskupiej 17 sierpnia 1980 r. podczas strajku odprawił mszę w Stoczni Gdańskiej, później objął duchową opiekę nad NSZZ „Solidarność”. W 1981 r. odznaczony został srebrnym krzyżem Orderu Virtuti Militari przyznany przez Rząd RP na uchodźstwie. W 1982 r. zorganizował przy parafii komisję charytatywną, która pełniła m.in. funkcję dystrybutora prasy podziemnej i udzielała porad prawnych pokrzywdzonym. Duchowny aktywnie włączał się w działalność opozycyjną, wygłaszał niezapomniane kazania, wspomagał wiernych finansowo, organizował pielgrzymki do Częstochowy. Jego działalność zwróciła uwagę Służby Bezpieczeństwa, przez którą był inwigilowany i stale obserwowany.

Po przemianach demokratycznych przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych, już w 1990 r., zorganizował pierwszą pielgrzymkę policji do Częstochowy.

Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych otrzymał od uczelni amerykańskich kilka doktoratów honorowych, m.in. na Catholic University of America w Waszyngtonie, University of Kentucky, State University w Winnipeg.

Przyznano mu również tytuły honorowe, w tym Kanonika Honorowego Kapituły Gdańskiej. W lutym 1990 r. dekretem papieskim został podniesiony do godności prałata i mianowany kapelanem Jego Świątobliwości. Był zwierzchnikiem (Komandorem) Komandorii Pomorskiej Wojskowego i Szpitalnego Zakonu Świętego Łazarza z Jerozolimy w Polsce oraz Prałatem Wojskowego i Szpitalnego Zakonu św. Łazarza z Jerozolimy. 15 grudnia 2000 r. otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Gdańska. 10 maja 2007 r. został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Ks. Henryk Jankowski zmarł na plebanii kościoła św. Brygidy 12 lipca 2010 r. po długiej chorobie.

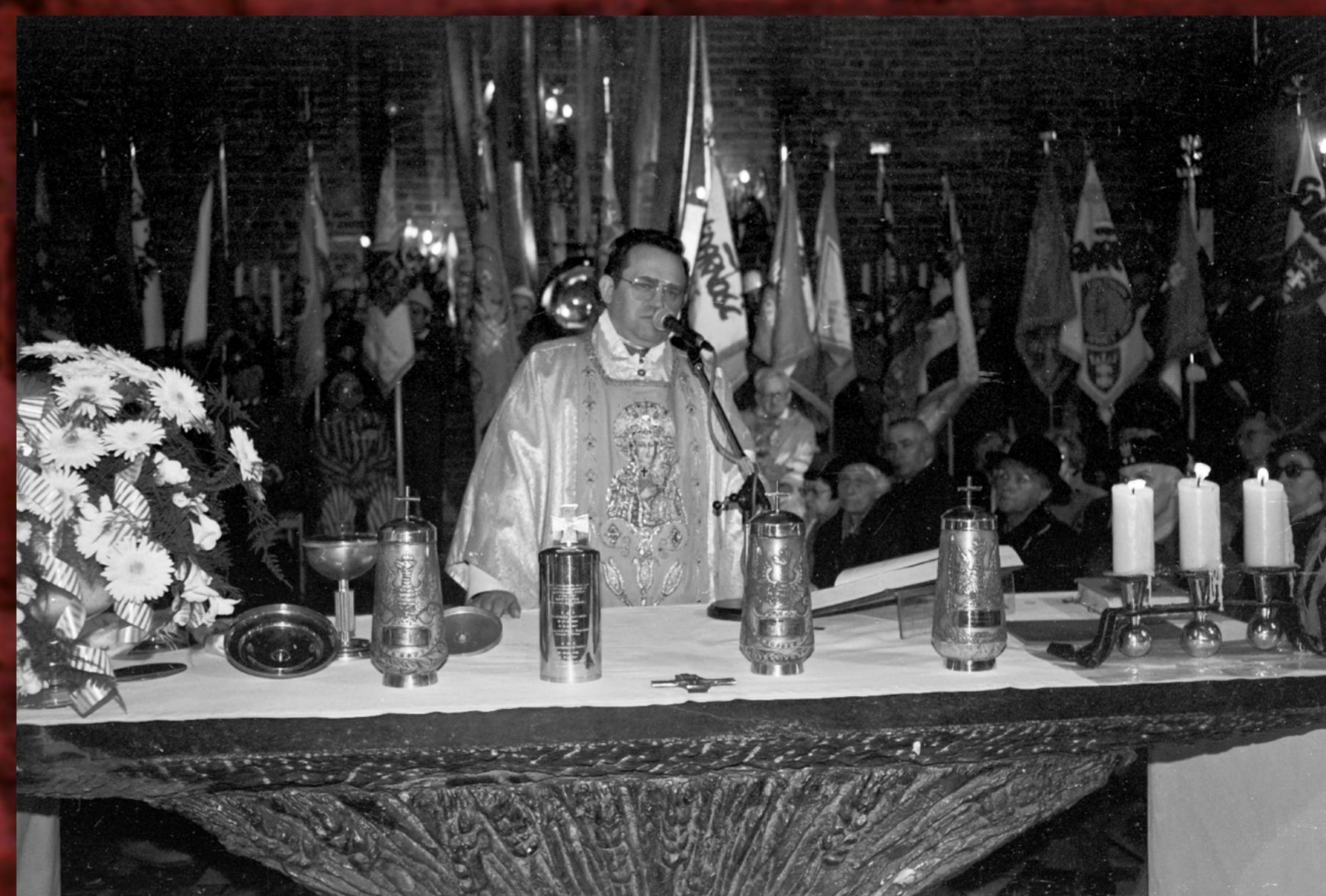
Ks. Henryk Jankowski w Stoczni Gdańskiej w 1980 r., fot. N.N. (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

Henryk Jankowski u Ojca Świętego w 1981 r., fot. N.N. (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

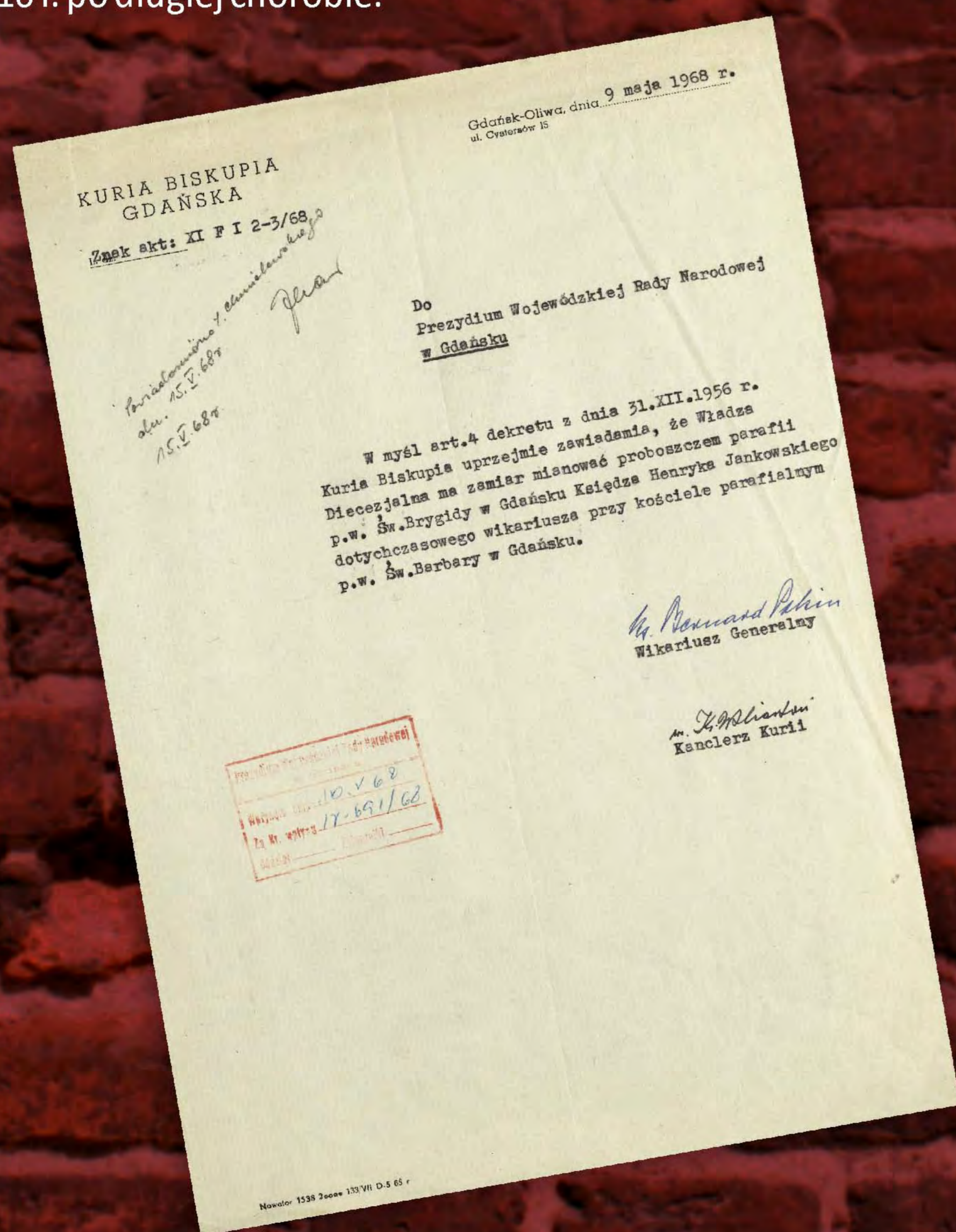
Henryk Jankowski w kościele św. Brygidy z Lechem Wałęsą i ks. Jerzym Popiełuszką w 1984 r., fot. Paweł Glanert

Henryk Jankowski w kościele św. Brygidy w czasie mszy katyńskiej w 1987 r., fot. Paweł Glanert

Ks. Henryk Jankowski i wyjście po strajku ze Stoczni Gdańskiej w sierpniu 1988 r., fot. Leszek Biernacki

Pismo gdańskiej kurii biskupiej do PWRN z 9 maja 1968 r. z informacją o zamiarze mianowania ks. Henryka Jankowskiego proboszczem (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Medal wybitny z okazji 25-lecia kapłaństwa ks. Henryka Jankowskiego (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

Budowniczy Kościoła

Po objęciu funkcji proboszcza parafii św. Brygidy 17 marca 1970 r. ks. Henryk Jankowski rozpoczął energiczne starania o przejęcie budynku spalonego kościoła i zgodę na jego rekonstrukcję. Prace porządkowe podjęto jeszcze przed uzyskaniem zezwolenia na formalne przejęcie świątyni. Władze wyraziły zgodę na jej odbudowę 17 grudnia 1970 r. Już w wigilię Bożego Narodzenia 1970 r. w ruinach kościoła ks. Jankowski odprawił pierwszą po dwudziestu pięciu latach mszę św. W pracach przy odbudowie kościoła pomagało wielu parafian. Stan murów wypalonego kościoła był tragiczny. 30 grudnia 1970 r. ks. Jankowski wystosował do ówczesnego premiera Piotra Jaroszewicza pismo w sprawie przydziału materiałów budowlanych na odbudowę kościoła. Wręczył je premierowi osobiście, co okazało się bardzo skuteczne. Już w połowie stycznia 1971 r. na plac budowy dotarły dwa pierwsze transporty materiałów budowlanych.

W latach 1972–1974 odbudowano główne fragmenty kościoła według projektów i pod nadzorem architekta Kazimierza Macura i inż. Zenona Sykutery. Prace przejęła Pracownia Konserwacji Zabytków w Gdańsku, a pracownicy „Mostostalu” wykonali konstrukcję więźby dachowej. Odbudowano również wieżę, przywracając jej kształt z XVII w.

Wyposażenie kościoła, z wyjątkiem nielicznych zachowanych fragmentów, uległo zniszczeniu. W latach 1974–1978 jego wewnętrzny wystrój zaprojektowali Elżbieta Szczodrowska-Peplińska i Robert Pepliński. W 1975 r. powstał ołtarz główny z obrazem Matki Boskiej Królowej Świata Pracy. Tak szybka odbudowa świątyni była możliwa dzięki wielkiemu zaangażowaniu, determinacji i przedsiębiorczości ks. Jankowskiego i parafian.

Ostatnim, niedokończonym projektem ks. Jankowskiego była budowa bursztynowego ołtarza w nawie głównej kościoła.

Ks. Henryk Jankowski na placu budowy w czasie odgruzowywania nawy głównej, fot. N.N. (Archiwum Parafii św. Brygidy w Gdańsku)

Widok kościoła pw. św. Brygidy z końca lat sześćdziesiątych fot. N.N. (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Ks. Henryk Jankowski wśród robotników podczas prac w ruinach kościoła, fot. N.N. (Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku)

Widok nawy głównej kościoła w 1970 r., fot. N.N. (Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku)

Widok kościoła pw. św. Brygidy od strony wschodniej z końca lat sześćdziesiątych fot. N.N. (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Ks. Henryk Jankowski wśród robotników podczas prac w ruinach kościoła, fot. N.N. (Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku)

PREZYDIUM
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
Wzrostki 1000000
Wzrostki 1000000
Kl. IV 76212/1510/71

Gdańsk, dnia 02 sierpnia 1971 r.

Wojewódzki Konserwator Zabytków PWN
w Gdańsku

W odpowiedzi na pismo z dnia 14.IV.71 r. Nr.KI.IV - 6212/1510/71 dot. przyznania dotacji z kredytów państwowych na odbudowę ruin kościoła p.w. św. Brygidy w Gdańsku, tuż. Wydział d/s Wyznań informuje, że nie uwaga na celowe poprosze starania parafii o dofinansowanie w/w obiektu ze środków państwowych.

Podpis: [Signature]

Gdańsk, dn. 14 kwietnia 1971 r.

Wydział d/s Wyznań
w Gdańsku

Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku zwraca się z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie włączenia do planu dofinansowania z tyt. Uchwały 418/60 R.M. odbudowy kościoła p.w. św. Brygidy w Gdańsku.

Proboszcz parafii św. Brygidy w Gdańsku przedłożył się bezpośrednio do Ministerstwa Kultury i Sztuki - Zarządu Innowacji i Ochrony Zabytków z prośbą o przyznanie dotacji z kredytów centralnych na odbudowę kościoła. KMOZ widzi możliwość dofinansowania tej odbudowy w trybie wspomnianej uchwały, jednakże decyzję swoją uzależnia od stanowiska kompetentnych władz niejszących.

W załączeniu - do zwrotu

1. Pismo proboszcza parafii św. Brygidy do MKiS - 23102, nr W-21/70 z 1.III.71r.
2. Pismo MKiS - 23102 do Woj. Kon. Zabytków nr 102 II-895-8/Gdańsk/21 z 11.III.71r.

Gdańsk, dn. 9 maja 1983 r.

Wzrostki 1000000
Wzrostki 1000000
Kl. IV 76212/1510/71

W odpowiedzi na telex nr 1955 z dn. 16.V.83 r. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku informuje:

1. Kościół pw. św. Katarzyny wzniesiony w XIII wieku, obecnie użytkowany przez klasztor O.C. Bernardinów w latach 1971-82 wykonano prace konserwatorskie przy rekonstrukcji murów, sklepięć oraz renowacji dachów i więźby

- ze środków państwa	7.011.392,- zł
- ze środków własnych kościoła	8.820.466,- zł
Razem:	16.791.858,- zł

2. Kościół pw. św. Brygidy wzniesiony w XIV wieku obecnie parafialny. Środków państwa na odbudowę kościoła w latach 1971-82 nie przekazywano. Ze środków własnych kościoła wydano

w latach 1974-76 na odbudowę zabytkowej architektury kościoła	7.827.468,-
w latach 1976-81 na wyposażenie stałe wnętrza	2.836.100,-
w 1982 r. łącznie z odbudową plebanii	5.672.517,-
Razem:	16.336.085,-

Gdańsk, dnia 9.V.1983 r.

LICKA
Z kraju
Z GDANSKA
Przebieg informacji, która w...
Kościół parafialny pw. św. Brygidy w Gdańsku został przywrócony do pierwotnego kształtu...
W skrócie, w wigilię Bożego Narodzenia w pałacy, dokonano poświęcenia bazyliki w b. zakrytych i odprawiano msze...
Wycinek ze „Słowa Powszechnego” z 17 lutego 1971 r. (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Korespondencja dotycząca dofinansowania odbudowy kościoła pomiędzy konserwatorem wojewódzkim w Gdańsku a Wydziałem ds. Wyznań z 1971 r. (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

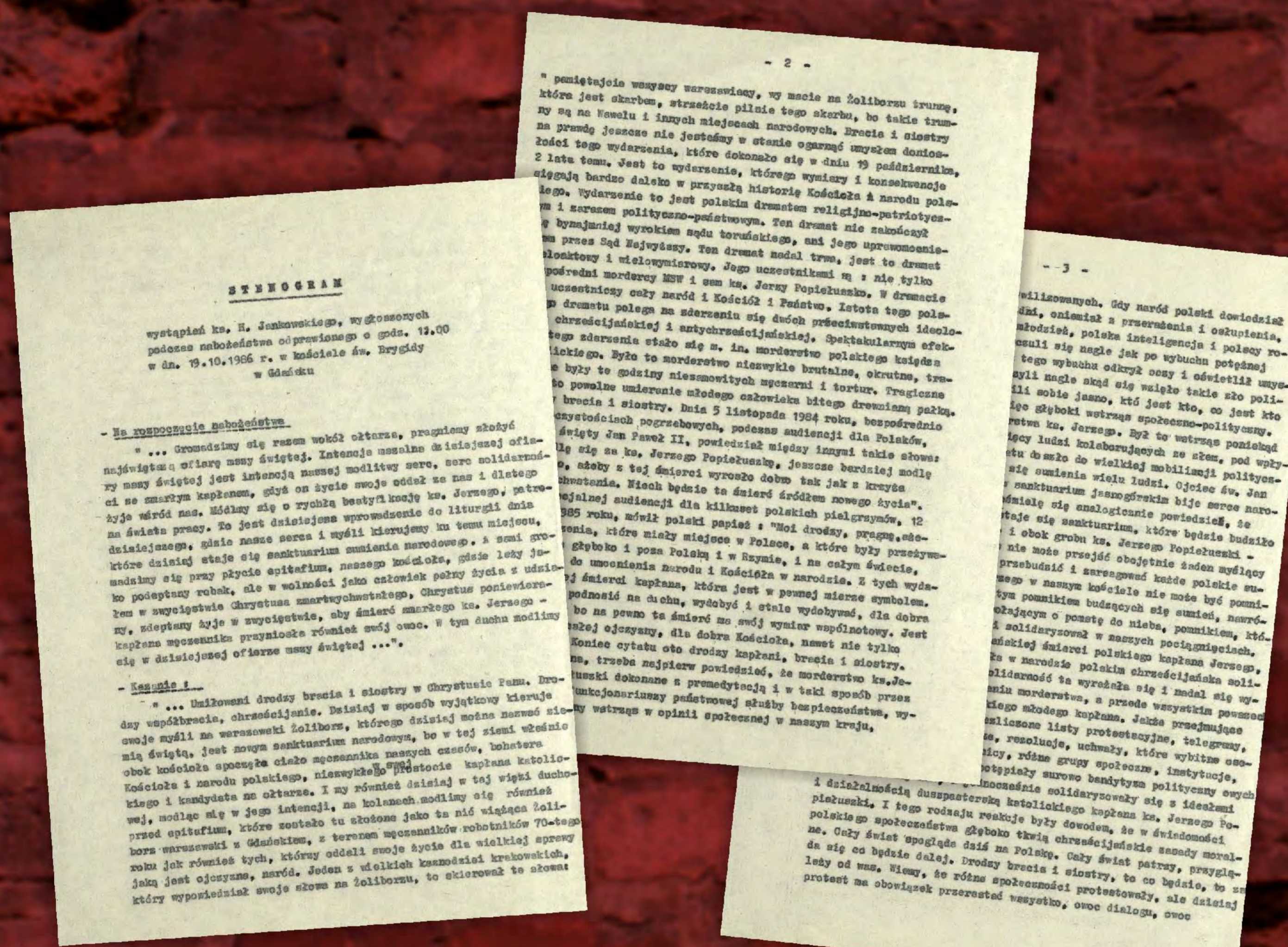
Porównanie wydatków na odbudowę kościołów św. Katarzyny i św. Brygidy (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Kapelan Solidarności

Gdy wybuchły strajki sierpniowe w 1980 r., protestującym potrzebne było wsparcie duchowe. Zwrócili się do kurii biskupiej z prośbą o zgodę na odprawienie mszy św. na terenie Stoczni Gdańskiej. Kuria przychyliła się do tej prośby. Msza św., którą celebrował ks. Henryk Jankowski, odbyła się 17 sierpnia 1980 r. Duchowny niósł od tego momentu posługę duszpasterską strajkującym zarówno w czasie Sierpnia, jak i później. Dekretem ks. prymasa kard. Stefana Wyszyńskiego objął duchową opiekę nad NSZZ „Solidarność”. Jego płomienne kazania głoszone co niedzielę w kościele, wspieranie opozycji oraz głośnie projekty grobów Pańskich wystawiane w czasie świąt wielkanocnych w kościele św. Brygidy przyczyniły się do represji i stałego nękania go przez władze. W 1984 r. przeciw ks. Jankowskiemu wszczęto śledztwo, zarzucając mu próby wywołania niepokoju społecznego. Duchowny był stale obserwowany przez Służbę Bezpieczeństwa.

Ks. Henryk Jankowski w czasie mszy i wysłuchiwanie spowiedzi w Stoczni Gdańskiej w 1980 r., fot. Leszek Biernacki

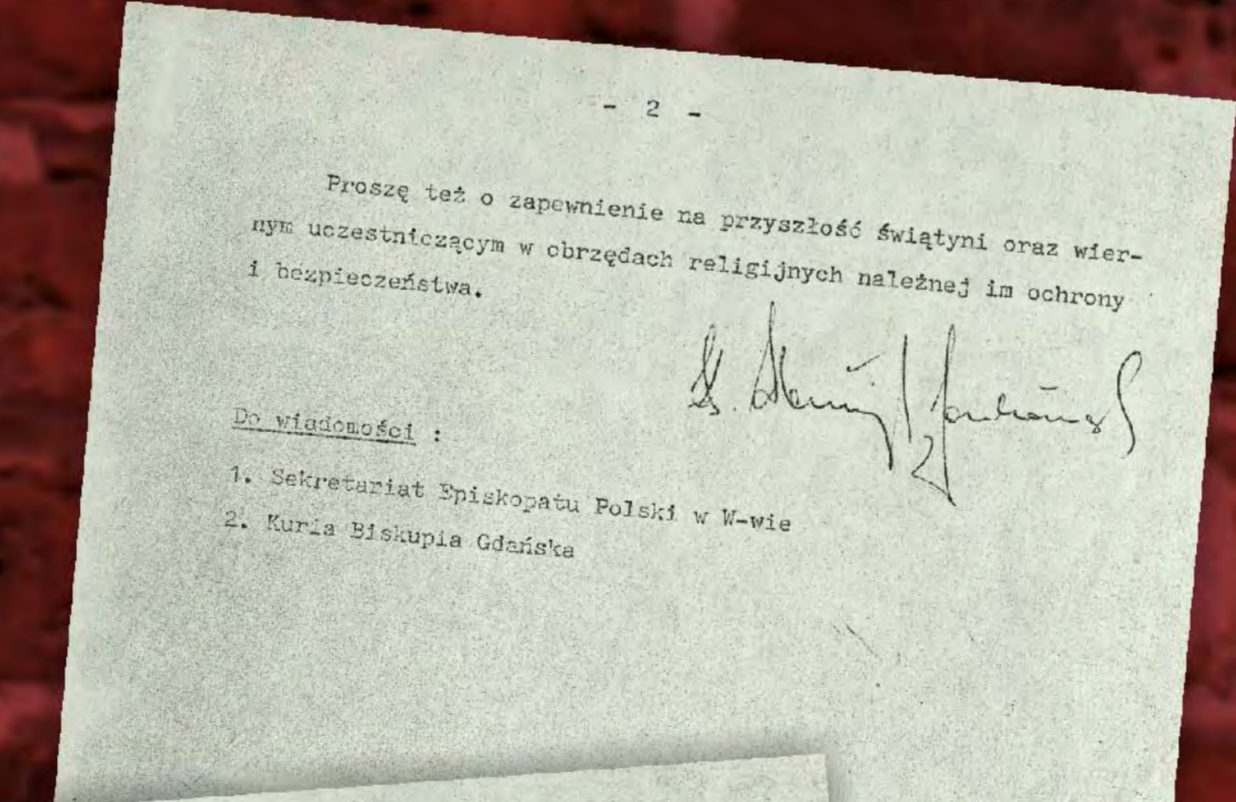
Fragmety stenogramu z kazania ks. Henryka Jankowskiego z 19 października 1986 r., godz. 11.00 (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

fot. Leszek Biernacki

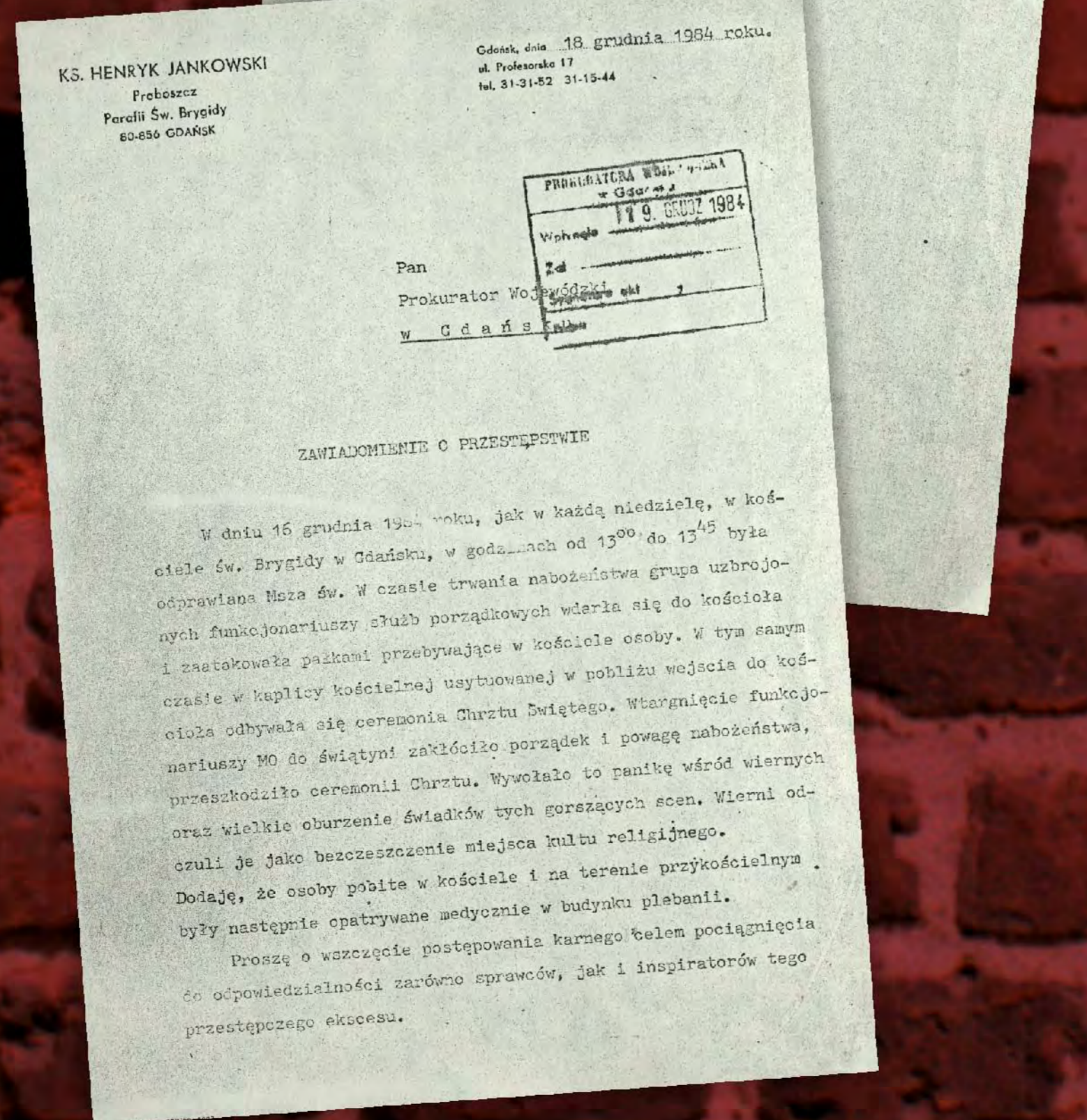
fot. Leszek Biernacki

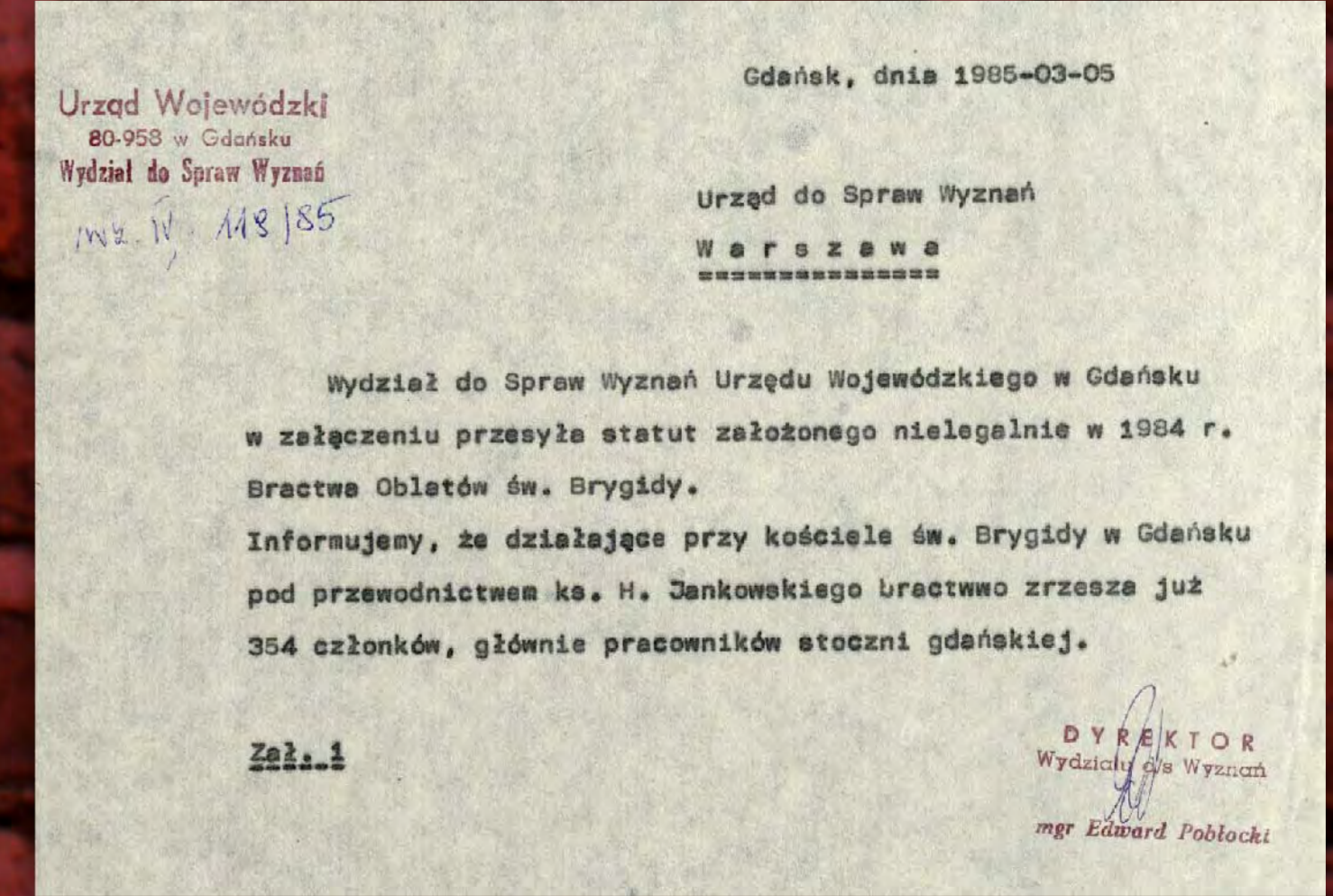
Grób w kościele św. Brygidy w 1982 r., fot. N.N. (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

Przemarsz członków Bractwa Oblatów św. Brygidy ulicami Gdańska, fot. N.N. (Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku)

Pismo ks. Henryka Jankowskiego do prokuratury z zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa przez MO (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Informacja Wydziału ds. Wyznań w sprawie założenia i składu Bractwa Oblatów św. Brygidy, 1985 r. (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Kapelan Solidarności

Pomoc udzielana przez ks. Henryka Jankowskiego opozycji stała się legendą. Od 1983 r. wraz z ks. Jerzym Popiełuszką organizował on pielgrzymki ludzi pracy na Jasną Górę. Plebania parafii św. Brygidy stała się ośrodkiem wsparcia dla działań podziemnej „Solidarności” i odbudowy jej struktur w końcu lat osiemdziesiątych. Podczas strajków w 1988 r. tutaj miała swoją siedzibę Krajowa Komisja Wykonawcza NSZZ „Solidarność” koordynująca strajki w całym kraju. Proboszcz parafii św. Brygidy stał się jednym z symboli kultury niezależnej – pojawiając się na znaczkach poczty podziemnej czy okładkach wydawanych na emigracji albumów z pieśniami bardów „Solidarności”.

Rozrzucanie ulotek przed kościołem w czasie wieceu 13 października 1985 r. (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

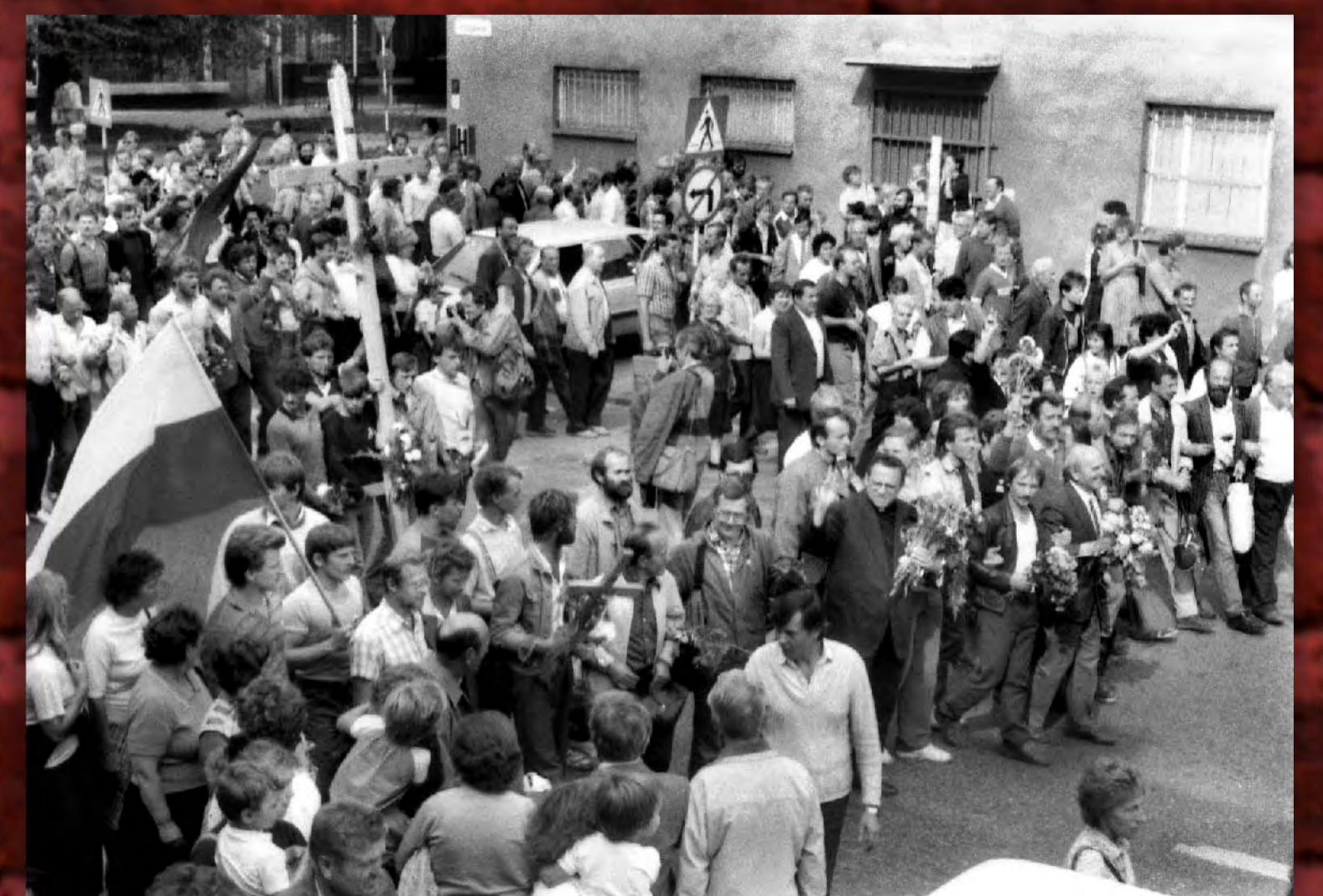
Rozrzucanie ulotek przed kościołem w czasie wieceu 13 października 1985 r. (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Okładka płyty „Postulat 22” wydanej przez wytwórnię płytową w Sztokholmie (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

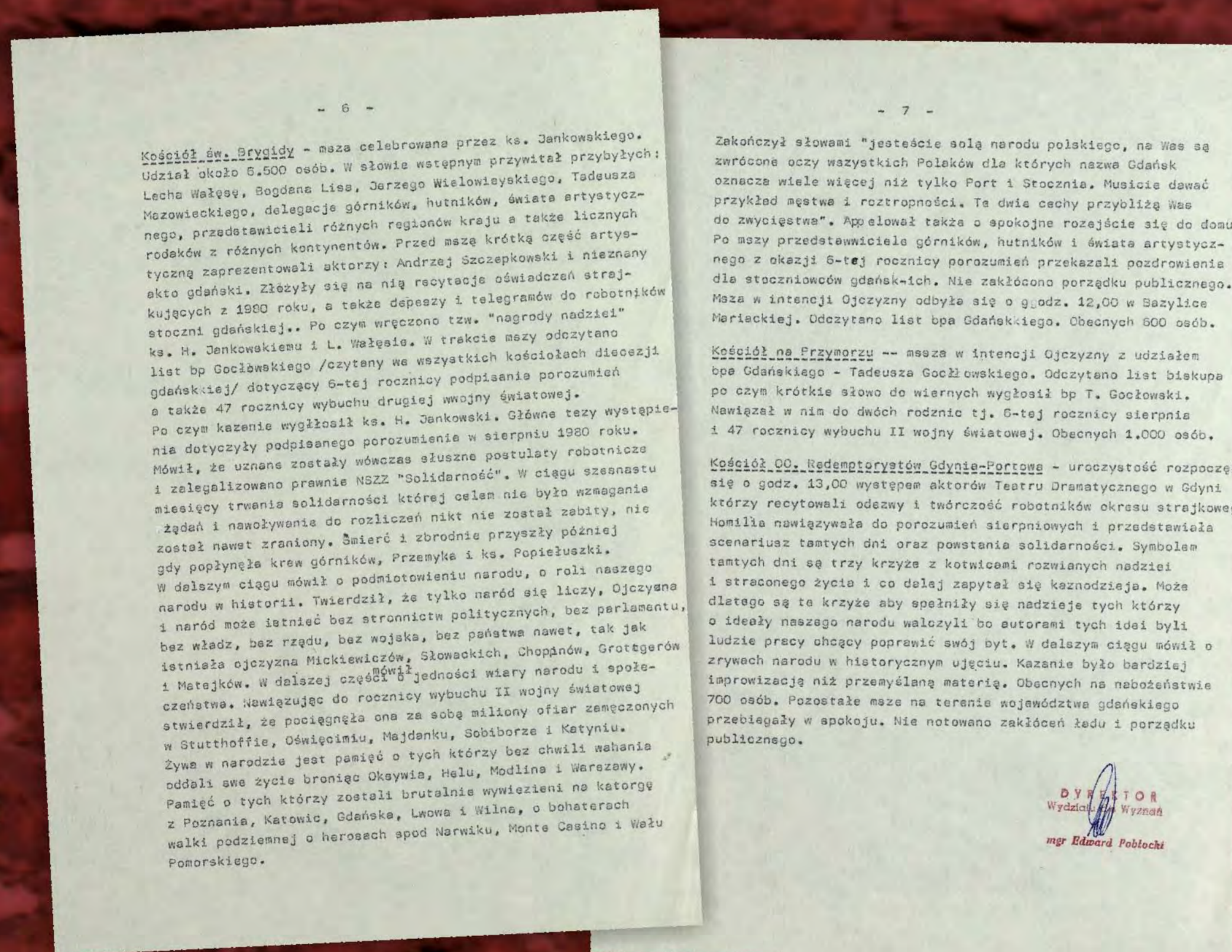
Wyjście po zakończeniu strajku ze Stoczni w 1988 r., fot. Leszek Biernacki

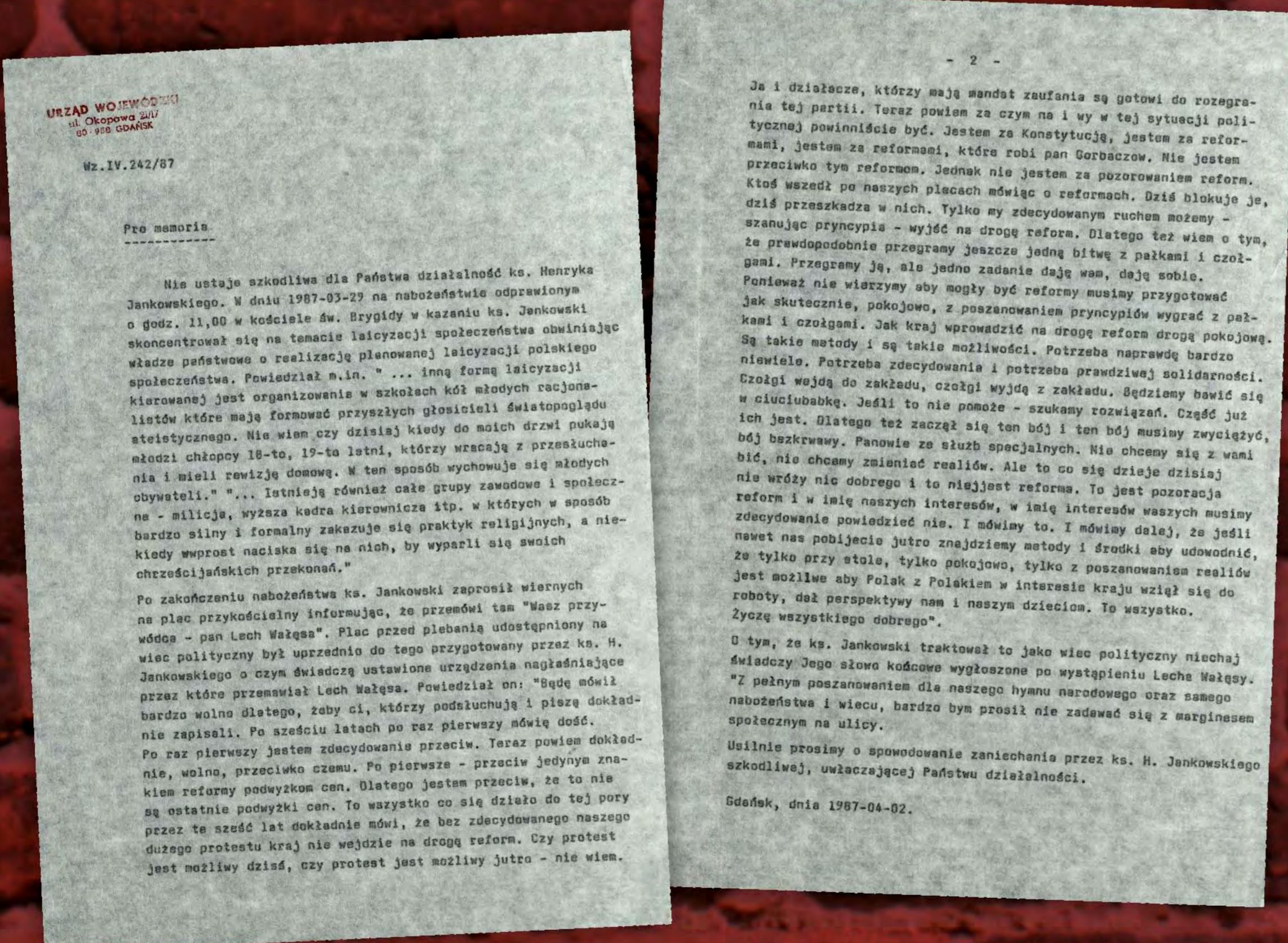
Wyjście po zakończeniu strajku ze Stoczni w 1988 r., fot. Leszek Biernacki

Przemówienie ks. H. Jankowskiego na plebanii kościoła św. Brygidy w otoczeniu m.in. Bogdana Lisa, Adama Michnika, Lecha Wałęsy i Anny Walentynowicz, fot. Leszek Biernacki

Relacja z mszy odprawionej w 6 rocznicę podpisania porozumień sierpniowych (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Relacja z mszy św. i spotkania na placu plebanii z Lechem Wałęsą 29 marca 1987 r. (Archiwum Państwowe w Gdańsku)

Znaczek poczty podziemnej (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

Dyplomacja na plebani

Plebania parafii św. Brygidy stała się ośrodkiem wielkiej pomocy dla działań podziemnej „Solidarności” oraz nieoficjalnym miejscem spotkań jej przedstawicieli z wysłannikami dyplomacji krajów wolnego świata. Szczególne znaczenie miały kontakty z Polonią amerykańską oraz środowiskami emigracyjnymi wspierającymi walkę podziemnej „Solidarności” i innych ugrupowań opozycyjnych.

Delegacja francuska z miasta Sedan w św. Brygidzie 11 czerwca 1989 r., fot. Paweł Glanert

Wystąpienie Lecha Wałęsy i amerykańskiego prezydenta George'a Busha przed Pomnikiem Poległych Stoczniovców, fot. Paweł Glanert

Msza św. w kościele św. Brygidy z udziałem m.in. senatora Kennedy'ego, fot. N.N. (Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku)

Oczekiwanie na przyjazd prezydenta George'a Busha przed Pomnikiem Poległych Stoczniovców w Gdańsku 11 lipca 1989 r., fot. Paweł Glanert

Na Westerplatte z senatorem Kennedyem w 1987 r., fot. Leszek Biernacki

Msza św. w kościele św. Brygidy z udziałem m.in. senatora Kennedy'ego, fot. N.N. (Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku)

Dyplomacja na plebani

Margaret Thatcher w św. Brygidzie 4 listopada 1988 r., fot. N.N. (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

Spotkanie ks. Henryka Jankowskiego z Ronaldem Reaganem w 1987 r., fot. N.N. (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

Gdańsk, dnia 2.I.1984r.

Notatka

z rozmowy przeprowadzonej z Dyrektorem Hotelu „Heweliusz” w Gdańsku tow. Stanisławem FETEREM.

- Na polecenie I Sekretarza KW PZPR w Gdańsku przekazane w dniu 2.I.1984r. przeprowadzikiem rozmowę z dyrektorem hotelu „Heweliusz” w obecności kierownika Biura WKWP tow. J.Garosińskiego.
- Przedmiotem rozmowy były wyjaśnienia czy i na jakich zasadach w dniach 20 - 21.III.1983r., 7.I.1984r. zostały wysłane za pośrednictwem teleksu w/w hotelu 2 depesze do papieża z okazji Nowego Roku.
- Ustalono co następuje:
 - wg rejestrowo udoświadczonych nam w gabinecie dyrektora hotelu „Heweliusz” przez starszego dysponenta tow.Szczepanika odnotowano depeszę wysłaną do Watykanu przez ks.Jankowskiego w dn.25.III.1983r. / z datą 20.III.1983r., - rachunek Nr 198374 na kwotę 692 zł./ Tow.Szczepanika z autopsji stwierdza, że ks. Jankowski korzystał z usług teleksowych w poprzednim okresie m. in. na pewno podczas jej dyskursu.
 - Zasady korzystania z teleksu obejmują udoświadczenie go gościom hotelowymi. Sposób gości hotelowych osobom postronnym takich usług hotel nie ma prawa świadczyć.
 - Wzaleczone dyrektorowi hotelu tow. St.Peterowi spowodowanie wyjdnięcia kto i na jakich zasadach udoświadczył księdza Jankowskiego teleks w omawianym okresie, a w przypadku stwierdzenia faktu naruszenia przepisów służbowych wyłączenia wniosków dyscyplinarnych.
 - Zobowiązano dyrektora hotelu do ponownego sformułowania ścisłych zasad korzystania z teleksu i wrócenia ich oraz egzekwowania od odpowiedzialnych pracowników.

- 2 -

o. Nadesłanie informacji do WKWP o wykonaniu powyższych zaleceń do 4.I.1984 roku.

Nie stwierdzamy przesłank do wyciągnięcia wniosków partyjnych w stosunku do tow. St. Petera proponując potraktować tę rozmowę jako profilaktyczno-wychowawczą.

Notatkę sporzędzono w 2 egzemplarzach

PRZEWODNICZĄCY W K K P
Adam Jabłoński

Kierownik Biura W K K P
Józef Sarosiak

Gdańsk, dnia 2.01.1984r. 197

1-327 SEKRETARZ KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO
POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ
W GDAŃSKU

L.dz.Sekt/01/ 3/84

TOWARZYSZ
Miroslaw MILENSKI
Członek Biura Politycznego KC
Sekretarz
Komitetu Centralnego PZPR
W A R S Z A W A

Zgodnie z rozmową przesyłam notatkę przewodniczącego WKWP z rozmowy z dyrektorem hotelu „Heweliusz”

Zał: 1

Stanisław BEJGER

Informacja dotycząca wysłania faksów do papieża – notatka z rozmowy przeprowadzonej z dyrektorem hotelu „Heweliusz” w Gdańsku, tow. Stanisławem Freterem, 2 stycznia 1984 r. (Archiwum Państwowe w Gdańsku – KW PZPR w Gdańsku)

Spotkanie Lecha Wałęsy, ks. Henryka Jankowskiego i prof. Zbigniewa Brzezińskiego (Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku)

Wspólne rozmowy ks. Henryka Jankowskiego, prof. Brzezińskiego, Lecha Wałęsy i Bogdana Lisa na plebani kościoła św. Brygidy (Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku)

Działalność charytatywna i społeczna

Ks. Henryk Jankowski od początku swej duszpasterskiej drogi prowadził szeroko zakrojoną działalność społeczną i dobroczynną. Potrafił pozyskać środki nie tylko na odbudowę kościoła św. Brygidy, ale również dla innych kaplic i kościołów. Organizowana przez niego pomoc charytatywna często łączyła się ze wspieraniem opozycji politycznej i podtrzymywaniem ducha walki z komunizmem. Pamięć o pomocy proboszcza udzielanej parafianom w szczególnie trudnych czasach, gdy brakowało nawet lekarstw dla dzieci, jest żywa do dzisiaj. W latach osiemdziesiątych dzięki dobrym kontaktom księdza z Polonią amerykańską do Gdańska trafiały transporty leków i sprzętu medycznego warte miliony dolarów, które przekazywano pomorskim szpitalom.

Przykłady pomocy charytatywnej udzielanej przez ks. prałata Henryka Jankowskiego:

Pomoc w odbudowie kościołów oraz w budowie i wyposażeniu kaplic:

- kaplica policyjna i więzienna w: Gdańsku Złotej Karczmi, Areszcie Śledczym w Gdańsku, koszarach policji w Łodzi,
- kaplice wojskowe w: Szpitalu Marynarki Wojennej w Gdańsku-Oliwie, Ośrodku Szkolenia Żandarmerii w Mińsku Mazowieckim, Szpitalu Poligonowym w Wałczu, Szpitalu Wojskowym w Bydgoszczy, wojskowej parafii św. Brygidy w Mrągowie,
- kaplice i kościoły w: Szpitalu Wojewódzkim w Gdańsku, Szpitalu Stoczniovym w Gdańsku, Szpitalu Reumatologicznym w Sopocie, parafii św. Katarzyny Szwedzkiej w Gdańsku, św. Barbary w Gdańsku, św. Andrzeja Boboli w Swarozynie, św. Antoniego w Karwi, św. Katarzyny w Borętach, św. Wojciecha w Gorzędzieju oraz innych (w Cedrach Wielkich, Gdańsku, Kątach Rybackich, Jodłowie, Miłoradzu, Palczewie), a także parafii na Ukrainie, Litwie, Białorusi oraz w Rosji,
- dary wotywno dla klasztoru na Jasnej Górze w Częstochowie,
- renowacja i odbudowa siedemnastowiecznego zespołu parkowo-pałacowego, w którym mieści się Międzynarodowe Centrum Ekumeniczne w Gdańsku-Oliwie.

Zaopatrzenie w sprzęt medyczny, odzież i leki:

- sprzęt medyczny: Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratowniczego w Gdańsku, Szpital Neurologiczny w Gdańsku, Akademia Medyczna w Gdańsku, Szpital Stoczniovym w Gdańsku,
- opieka i dary dla poszkodowanych w pożarze hali Stoczni Gdańskiej (250 osób),
- zaopatrywanie w leki i odzież przedszkoli, domów dziecka, domów starców,
- opieka nad bezdomnymi i ubogimi,
- zaopatrywanie w żywność i leki członków wspólnoty parafii św. Brygidy w Gdańsku.

Przykłady innych działań charytatywnych:

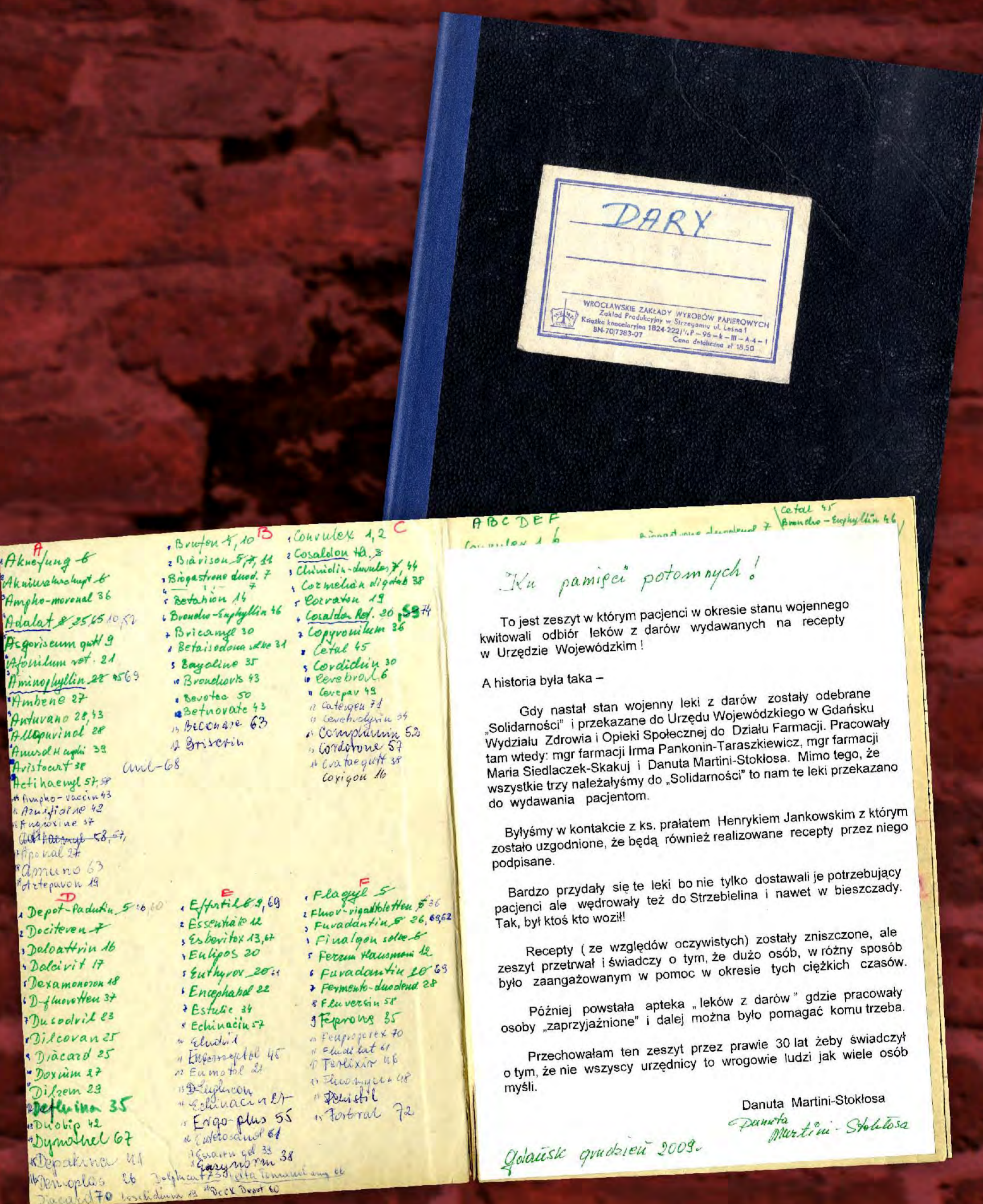
- pomoc stypendialna i finansowa dla: studentów, księży studiujących za granicą, kleryków w seminariach duchownych, misji katolickich w Afryce,
- pomoc bezrobotnym w poszukiwaniu pracy,
- pomoc materialna dla strajkujących pracowników Stoczni Gdańskiej w latach 1985–1997,
- wspieranie i wyposażanie szkół: Gdańskie Liceum Autonomiczne, Gdańskie Gimnazjum Autonomiczne, Podstawowa Szkoła Autonomiczna w Sopocie, Liceum Autonomiczne w Starogardzie Gdańskim,
- fundowanie tablic pamiątkowych i pomników poświęconych ważnym wydarzeniom historycznym w Polsce i na Pomorzu, w tym kutego krzyża Virtuti Militari jako wotum dla cmentarza na Monte Cassino.

Źródła archiwalne udostępnił:

- Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku
- Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w Gdańsku
- Archiwum Państwowe w Gdańsku:
- Akta Bractw Dworu Artusa w Gdańsku – 10/359/416,57
- Urząd Wojewódzki w Gdańsku – 10/2375/1814
- Komitet Wojewódzki PZPR w Gdańsku – 10/2384/19034
- Archiwum Parafii św. Brygidy w Gdańsku
- Archiwum Wojskowe w Sztokholmie
- Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku
- Oddziałowe Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN w Gdańsku
- Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej
- Zbiory prywatne fotografów: Leszka Biernackiego oraz Pawła Glanerta

Ks. Henryk Jankowski z ks. Hilarym Jastakiem na plebanii kościoła św. Brygidy, fot. N.N. (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

Informacja dotycząca wydawania leków w Urzędzie Wojewódzkim w Gdańsku (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)

Medal „600 lat kanonizacji św. Brygidy” (Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”)